

gik ud over de lovbestemte Toldsatser i den traktatmæssige Tarif. En lignende Forberedelse maatte det være vor Regjering af Vigtighed at træffe for ikke at møde med svagere Vaaben end Modparten, saafremt det da var dens Hensigt for Alvor at underhandle om en ny Traktat, og da vor Regjering netop paa samme Tid, som Spanien opsgavde os Traktaten, af andre Grunde havde fundet sig foranlediget til at forelægge Forslag til en Toldreform, maatte Hensynet til de eventuelle Forhandlinger med Spanien have ført den til baade i Almindelighed at indrette denne saaledes, at den kunde ventes gennemført ikke blot i Landstthinget, men ogsaa i Folkethinget, samt først at søge Overenskomst med sidstnævnte Thing, hvis Standpunkt i Toldsagen laa Regjeringen fjernest, og tillige at gjøre sit Yderste for at fremskynde Toldlovens Afgjørelse, saaledes at den kunde være færdig ligesaa tidlig som den spanske. Overhovedet maatte vor Regjering paa ethvert Punkt og ethvert Trin af Toldsagens Behandling have holdt Hensynet til de eventuelle Forhandlinger med Spanien for Øie og have lagt begge Thing dette Hensyn paa Sinde. I dets Sted forelagde Ministeriet Toldloven ikke i Folkethinget, men i Landstthinget; den havde i sit Lovforslag ikke taget noget Hensyn til Folkethingets Standpunkt, som den dog maatte vide, at det vilde være nødvendigt i alt Fald til en vis Grad at komme imøde, dersom Loven skulde gennemføres, og under Forhandlingerne med Landstthinget fjernede den sig endog endnu mere fra dette; den gjorde Intet for at fremskynde Lovens Afgjørelse i den første Samling og gjorde ikke engang den mindste Hentydning til, at det af Hensyn til Underhandlingerne med Spanien kunde være vigtigt for Regjeringen at have en Toldlov paa Haanden, der fastsatte høiere Told paa de Varer, for hvilke Spanien havde antydet at ville kræve Nedsættelse; den forelagde atter i næste Samling, omtrent samtidig med at Opsigelsesfristen for Traktaten udløb, Toldloven for Landstthinget og fremkom nu første Gang, ved Forslaget om en høiere Told paa Vin over 15 pCt. Styrke, med en Antydning af, at den i den nye Toldtarif tillige ønskede at faae et Vaaben overfor Spanien; men den gjorde endnu Intet for at fremskynde Forhandlingen i Landstthinget, og da Loven omsider kom til Folkethinget i en Skikkelse, der i enhver Henseende var bleven endnu mere uantagelig for dette Thing, endog end Regjeringens oprindelige Forslag, afflog den enhver Forhandling med Folkethinget paa det Grundlag, dette Thing tilbød, skjøndt det indeholdt et betydeligt Skridt nærmere til Regjeringens og Landstthingets Standpunkt end Folkethingets tidligere Toldlovsforslag, og den anbefalede Landstthinget at lade Sagen falde. Dette Standpunkt indtog Regjeringen, uagtet den maatte kunne sige sig selv, at Lovforslagene for Øl- og Brændevinsafgiften, hvorigennem den vilde søge Kompensation for Nedgangen i Toldindtægterne, vilde være ubetinget uantagelige for Folkethinget og næppe for Alvor kunde fastholdes fra nogen Side, naar Vintolden samtidig ikke blot ikke kunde forhøies, men endog maatte nedsættes, og at følgelig det finansielle Grundlag, hvorpaa den havde bygget sit Toldlovsforslag, nødvendig maatte briste, dersom vi skulde have en ny Traktat med Spanien.

Det er derfor umuligt at antage, at Regjeringen endnu paa dette Tidspunkt, i Foraaret 1883, har været klar med sig selv over, om den for Alvor vilde søge en saadan eller ei, og det maa være en Hukommelsesfeil af Regjeringen, naar den i sin Fremstilling (paa første Side) siger, at den forinden ønskede ved Forhandlingen af den foreslaaede nye Toldtarif i Rigsdagen at komme til Klarhed over, hvilke Indrømmelser man eventuelt kunde gjøre Spanien; thi det har den intet Forsøg gjort paa, men den har tværtimod baade gennem sine Ord og Handlinger ladet fremlyse, at den ikke blot i Efteraaret 1881, men endnu i Foraaret 1883 var lidet tilbøielig til at indlede Forhandling med Spanien paa Grundlag af Tarifindrømmelser.

Fra Folkethingets Side er der heller ikke nogensinde stillet nogen Opfordring herom til Regjeringen. Der er fra dette Things Side ført Klage over, at vor Regjering havde ladet Traktaten med Spanien løbe ud uden i Tide at gjøre noget alvorligt Forsøg paa at faae den fornøjet, og at den vedblev at forholde sig uirksom i denne Sag; men med Hensyn til